

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

153. Ex pluribus rescirptis à Pontifice impetratis quodnam sit
præferendum? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. res.. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. CLII.

An Clericus in Minoribus constitutus possit exercere medicinam sine alia Pontificia dispensatione?
Et quid, si sit Clericus in Sacris, aut Beneficiarius?
Ex p. 6. n. 7. & Misc. 2. Ref. 50.

Sup. hoc in
Ref. 1. n. 6.
Ref. 2. §.
Hinc
Sup. his Be-
neficiariis in
tōm 5. tr. 5.
Ref. 75. §. vit.
& ex Ref. 71.
leg. doctri-
nam §. sed
circa, & pro
Clericis in
Sacris ibidē
cursum in fi-
ne §. dicti
& magi. la-
te in Ref. 74.
& vide etiā
Ref. 72.

Sup. hoc ali-
quando in §.
vit. Ref. 3.
no. præterit
& in alio
cuius annor.

§. 1. **N**egatiue videtur respondendum ex Pirrho Conrado de dispensatione, lib. 5. capit. 4. Sed ego inuenio Doctores communiter docere licitum esse Clericis medicare in Minoribus constitutis: fecus vero si sint in sacris, vel beneficiarij Ita Nauarrus consil. 3. ne Cleric. vel Monach. secularib. negot. se immisceant. Gratius in deofficiis Rom. 1. lib. 2. cap. 66. num. 6. Zerola in praxi, part. 2. verb. Medici. Auila de censur. part. 7. distinat. 6. sect. 1. dub. 10. & nouissime Paulus Squillante de obligation. Cleric. part. 2. dub. 17. num. 52. Probatur ex cap. 2. de postulat. Et quia non reperitur eis hoc exercitium interdicitum: & facit textus in cap. sententiam, ne Cleric. vel Monach. eo quod prohibet eis attem Chirurgi, questionem vel incisionem inducit: sed in physica hoc cessat: ergo, &c. Vnde ego olim consuli Clericum minorum, qui physicam exercuerat tanquam peritus in arte cum omni circumspectione & diligentia necessaria, & cum conscientiam haberet quietam, & sine remorsu potuisset sine vlla irregularitatis dispensatione ad factos Ordines assumi: ita tamen vt in posterum artem illam non exerceret: nam vt diximus, neque beneficiariis, neque sacris Ordinibus initiatis hoc fieri sine pontificia dispensatione permittitur: licet aliquando non nego posse gratis personis miserabilibus & consanguineis mederi, vt obseruat Doctores penes Squillante ubi supra, & docet noster Nauarrus de prim. miserabil. person. priuileg. 3.

RESOL. CLIII.

Ex pluribus rescriptis à Pontifice impetratis quodam sit preferendum? Ex part. 8. tr. 7. & Misc. 1. Ref. 4.

§. 1. **C**asus in praxi sæpius accedere potest, & de illo ex notericis agit Honorius Van Axel. in compend. iuris Canon. lib. 1. tit. 3. num. 22. vbi sic ait: Rescriptum posterius derogat priori, de quo mentionem facit cap. ceterum, §. 1. de rescriptis, cap. inter monasterium, de re iudic. cap. coram, de officio deleg. si in eadem causa ad lites impetretur, Felinus in cap. ceterum, num. 7. hoc titulo, debet fieri mentio ne dum de primo rescripto, sed etiam de omni notabili clausula eius, puta quod fuerit communi consensu impetratum, cap. ceterum, hoc tit. cap. ex conuisione, & ibi Butt. in 3. not. de restitu. spol. arbitrio iudicis. Panorm. in dict. cap. ex conuisione, n. 4. de restitu. spol. quia iura volunt de prioribus literis faciendam esse mentionem specialem, cap. ex literis, de dol. & cont. cap. in nostra, hoc tit. ac de processu inchoato, cap. inter de re iudic. & ibi gloss. Alleg. concord. cap. ut debuit, de appell. & ibi gloss. in verb. si dicat. Panorm. in cap. super literis in 6. reg. hoc tit. si impetretur ab eodem ad beneficia diuersa, sicut Ecclesias; in secundo de primo, & processus ex primo rescripto secuto, etiam debet fieri mentio, cap. in nostra, hoc tit. & ibi Panorm. sub num. 6. & n. 7. &c. aliās neutrum valet, quia præsumitur impetrasse fraudulenter. Panormitanus in dict. cap. in nostra, post. num. 5. & ibi Ioannes Andreas & Butt. nisi ipse

vnium rescriptum impetraverit per se, & aliud impetraverit eius procurator eo ignorante; quo casu datur illi optio, quoniam rescripto vti velit cap. gratia, hoc titulo, in 6. ad idem verò beneficium, ab eodem plura possunt impetrari rescripta, ex post facto ad cautelam nulla priorum facta mentione Panormitanus in dicto cap. in nostra, num. 6. cap. post electionem, & cap. ex parte Alfen. de concessione præbend. Hucusque Honorius.

2. Sed non desinat etiam hic apponere verba Andrea Vallensis in Paratit. ad Decretales lib. 1. tit. 3. §. 5. num. 1. vbi ita asserit: Si duo diuersi ad vnium idemque beneficium rescriptum impetrent; vel etiam ad vniam eandemque litem diuersa rescripta ad diuersos iudices; posterius prioris præferatur, si modò prioris mentionem facit: aliās valet prius, & posterius subreptitium habebitur, nec obtinebit alicuius roboris firmitatem. cap. ceterum hoc titulo. Nisi primum fuerit impetratum communi consensu paritum, nam tunc non valet secundam impetratum per alteram partem, hoc tacito, dicto cap. ceterum, aut nisi prius sit generale & posterius speciale, quia tum speciale posterius derogat generali priori, quantum ad ea, quæ in speciali specialiter, & contraria contentis in generali exprimuntur, vel in generali non exprimuntur, licet prioris mentionem non faciat, cap. 1. & cap. pastoralis, §. quoniam, eod. tit. Idipsum obtinet quoque, si speciale prius fuerit impetratum, quia generi per speciem derogatur, cap. generi, de regulis iuris in 6. & quia generalis dispositio, quæ sequitur, non refertur ad specialem præcedentem, l. sanctio legum, ff. de pœnis. Quod si vtrumque sit generale, illud attenditur, quod est magis speciale. Rebuffus in dicto tractatu de Rescriptis, num. 104. Non mirum videtur debet, per posterius rescriptum reuocari prius: id enim non fit sine causa, cum quod ad preces supplicantis largitur Pontifex, sit veluti peccatum quod iure communi ad voluntatem dantis reuocari potest, l. ait prætor, ff. de preccario.

3. Quod tamen dicitur, in dict. cap. ceterum, secundum rescriptum, non habita mentione de prioris, non valere, intelligendum est, si pars opponat. Abbas, & alij ibid. Facit cap. plerumque, eodem titulo, vbi post annum valet secundæ litteræ, quando aduersarius primis non fuit vsus: nam inde sequitur, non fuisse ab initio nullas. Quod si quis impetrato rescripto, videat sibi fore damnosum, non cogitur illud præsentare, cap. ex conuisione, de restitu. spol. auctorum. Imò potest ei renuntiare, etiam si præsentauerit. Abbas ibidem, etiam post citationem modò parti satisfaciatur de expensis, & interesse. Aliud dicendum, si parti sit aliquod ius quaesitum. Et hæc omnia docet Vallensis loco citato.

4. Non desinat tamen hic adnotare, supradicta procedere in Rescriptis in quibus agitur de concessione facta per viam simplicis gratiæ, sed non per viam commissionis à sanctissimo D. N. signatæ pro confirmatione Concordiæ super bonis Ecclesiasticis in forma solita, si in euentum, aduersus eam opponi nequit de tali subreptione, cum in his concessionibus nil aliud moueat summum Pontificem, quam euidens Ecclesiæ utilitas, tanquam causa finalis, & nulla alia subreptio attendi debeat, si dicta euidens utilitas iustificetur, prout in terminis firmavit Rota coram Card. Seraphino decis. 443, num. 2. coram Card. Mantica decis. 101, num. 5. & coram sanctissimo D. N. in Ranematem Pinetti, 21. Martij 1607. cum alijs per Russ. in singular. Rota part. 4. sol. 209. num. 94. cum sequent. & per Genuesem in praxi Archiepiscop. Neapol. cap. 100. num. 5. in fine, vbi subiungit esse valde notandum. Quæ omnia mature

matum fuerunt considerata à doctissimis Aduocatis in quadam Congregatione, me etiam praesentem, coram docto, & Illustrissimo Domino meo Ferrimillo, in casu particulari ex Sicilia nobis commisso.

In quo magis procedebat doctrina superius appositae, quia rescriptum super prima concessione expeditum vique de anno 1617, non fuerit executoribus praesentatum, vivente Urbano concedente, quoniam in eiusmodi concessio morte Papae concedentis expirata, prout ac si non fuisset obtenta, ut patet in terminis Beneplaciti Apostolici in forma sit in cuiusdem Ecclesiae vilitatem, resoluit Rota in recent. decis. 473. num. 3. part. 2. & decis. 306. in princip. atque in fine, part. 3. & coram Card. Mantica decis. 41. num. 2. & 4. cum seq. Senat. Catalon. apud Ludovicum de Peguera decis. 128. num. 2. & per totam, quibus adde Genentem in *Praxi Archiep. cap. 93. in novis, c. 15. in antiquis.*

RESOL. CLIV.

De clausula dispensationum, quae apponuntur in litteris Pœnitentiariæ, & primo de prima clausula, Discretio viro Magistro in Theologia, &c. & confessorii ex approbatis, &c.

Et aduertitur errorem esse vulgi litteras dispensationum frustrari suo effectu, si aperiantur, &c.

Sed difficultas est de confessore, qui fuit approbatus ab ordinario ad audiendas sacramentales confessiones, videlicet virorum dumtaxat, & non mulierum, vel e contra, non tamen ob defectum scientie, sed ratione iuuenilis ætatis; an iste possit exequi litteras in forma Breuis Sacrae Pœnitentiariæ ad fauorem mulieris, v. g. obtentus, vel e contra? Ex p. 2. atq. Resol. 103.

S. Pœnitentiariæ ad fauorem mulieris, v. g. obtentus, vel e contra.

3. Affirmatiuam sententiam docet Sanchez lib. 8. disp. 38. num. 16. quem sequitur nouissimè Pater Perez de matrim. disp. 48. sect. 5. num. 5. vbi sic ait: Vetus mihi videtur approbatum ab Episcopo cum limitatione personarum, non defectu scientie, & d ratione ætatis quod iuuenis sit, quod contingit dum approbatur ad audiendas solas virorum confessiones, posse eligi ad expediendas prædictas dispensationes, siue viris, siue feminis concessas. Ratio est, quia in eis litteris, dum petitur in expedituro approbatio Ordinarij vna cum gradu Doctoratus, spectatur potius scientia, ac rerum moralium peritia ad earum expeditionem. At hic vtrumque fuit scientie testimonium habens. Quod etiam firmatur, quia valde probabile est, censeri quoque hunc sufficienter approbarum, ut per Bullam possit ad vtriusque sexus confessiones eligi. Ita Perez.

4. Confirmatur hæc opinio; nam iste Confessor est approbatus ab Ordinario, & propterea de eo verificantur verba illa, *ex approbatis*. Præterea verba simpliciter prolata simpliciter debent intelligi; sed ista sunt simpliciter prolata: ergo debent simpliciter intelligi, & non cum supradicta limitatione.

5. His tamen non obstantibus, dicendum est, non posse exequi litteras Maioris Pœnitentiarij, nisi ad fauorem eorum personarum, ad quarum confessiones audiendas ab Ordinario admittus fuit, Emmanuel 1. tom. summa in 2. editione, cap. 60. conclus. 4. Petrus de Ledesma summa Sacramentorum, de Pœnitent. cap. 13. post primam conclusionem, dub. 7. Suarez tom. 7. de Pœnit. disp. 27. sect. 7. num. 3. & alij Ratio videtur clara, quia Maior Pœnitentiarius sequitur simpliciter approbationem Ordinarij: ergo præsupponit in exequutore suarum litterarum eam iurisdictionem, & auctoritatem, quam Ordinarius illi tradidit ad sacramentales confessiones audiendas, sed iurisdictione, & auctoritas fuit tradita cum limitatione: ergo præsupponit in dicto exequutore iurisdictionem, & auctoritatem cum dicta limitatione; ergo sicut ille fuit exclusus per Ordinarium ab audiendis confessionibus mulierum, vel e conuerso; ita etiam excluditur à Maiori Pœnitentiario.

6. Secundo, Maior Pœnitentiarius non magis intendit dictum Confessorem habitare, & approbare quam fuerit habitatus, & approbatus ab Ordinario: sed ab Ordinario fuit habitatus, & approbatus cum limitatione, ergo etiam à Maiori Pœnitentiario cum eadem limitatione habitatur, & approbatur ad exequendas prædictas Pœnitentiariæ litteras. Maior patet, quia in toto prædictarum litterarum corpore nulla reperitur clausula, ex qua dictæ approbationis ampliatio colligi possit.

Ad rationes in contrarium allatas.

7. Primo respondetur, verba illa, *ex approbatis* non verificari in dicto Confessore, quia intelliguntur de confessoribus simpliciter, & non limitatè approbatis. Nam propositiones simpliciter admittæ excludunt limitationes, & conditiones.

8. Secundo respondetur, quod verba simpliciter prolata, simpliciter debent intelligi, nisi materia, de qua proferuntur, excludat illam generalitatem, & requirat specialitatem (ut est in casu nostro,) vel nisi contrarium constet de intentione proferentis, ut supra probauimus. Et hæc omnia docet Pater Leone in *prax. pœnitent. part. 1. fol. 18*. Ego vtramque sententiam probabilem esse puto.

9. Et sententiam Sanchez, præter Perez tenet Portel in *dubijs Regul. verb. Confessor aperiens litteras Papæ, num. 5*. vbi sic ait. Requiritur, quod talis Doctor sit confessor approbatus, circa quæ, nota sequentia

Sup. hoc in tom. 4. tr. 14 Resol. 2. & 14 aliis eius primæ adnot.

LA N A
O M N I A
O M N I A
E T C

Quærens de hac clausula sic asserit Salas de *Legibus, disp. 20. sect. 10. §. 3. num. 97*. Ad uentem errorem esse vulgi litteras dispensationum frustrari suo effectu, si aperiantur à non habente has qualitates: nam in solo exequente dispensationem requiruntur, Nomine Magistri in Theologia, Doctor etiam in Theologia intelligitur: quia ista nomina sunt synonyma, licet quædam Vniuersitates vno uentur, alia alio. Non sufficit esse publicum Professore Theologiæ vel decretorum, nisi in Vniuersitate approbata gradus dictos acceperit. Nec sufficit esse iuris ciuili Doctorum, nec sufficit esse promotum ad gradus Licentiat in Theologia, vel iure Canonico: nec quod Regularis sit Magister in suo Ordine. Ex privilegio tamen Gregor. XIII. possunt has dispensationes exequi Sacerdotes Societatis, modo sint approbati ab Ordinario ante expeditionem, vel executionem ipsarum. Eodem privilegio gaudent alij Mendicantes, ut docet Rodriguez tom. 1. *reg. quest. 63. ar. 8. in fine*. Debent tamen omnes specialem habere facultatem superiorum, ad talem executionem, alias dispensatio erit nulla. Quis verò Confessarius dicatur ab Ordinario approbatus, tractant Sanchez 3. part. tom. 4. *disp. 28. sect. 6. & 7.* & ceteri in materia de pœnitent. sufficit autem approbatus ab Ordinario, cuius approbatio, si de reuocatione non consistit, sed secundum communem errorem vulgi approbatio maneat. Ita Salas, & alij.

2. Sed difficultas est de Confessore, qui fuit approbatus ab Ordinario, ad audiendas sacramentales confessiones certarum personarum, videlicet, virorum dumtaxat, & non mulierum, vel e contra; non tamen ob defectum scientie, sed ratione iuuenilis ætatis an iste possit exequi litteras in forma Breuis

Tom. III.